

Wykład:

Badania jakościowe

Badania jakościowe a badania ilościowe

CECHY BADAŃ ILOŚCIOWYCH	CECHY BADAŃ JAKOŚCIOWYCH
1. Liczebny opis rzeczywistości <i>Ile osób widziało...?</i> <i>Jaki jest rozkład....?</i> <i>Ilu jest...?</i>	1. Różnorodność zjawisk, rzeczywistości <i>W jakiej sytuacji widział...?</i> <i>Co powoduje wybór...?</i> <i>Jakie potrzeby zaspokaja..?</i>
2. Badanie reprezentatywne (próba losowa)	2. Badanie niereprezentatywne (próba celowa)
3. Sposób pomiaru - kwestionariusz	3. Sposób pomiaru - scenariusz
4. Interpretacja - obiektywne statystyki	4. Interpretacja - swobodna, subiektywna

Porównanie badań jakościowych i ilościowych

Wyszczególnienie	Badania jakościowe	Badania ilościowe`
Potrzeby informacyjne	wstępnie określone	dokładnie zdefiniowane
Specyfika badania	koncentrujemy się na zdobyciu nowej wiedzy	posiadamy już pewną wiedzę, chcemy zmierzyć określone zjawiska
Cele	odpowieź na pytanie: dlaczego?	odpowieź na pytanie: ile?
Próba badawcza	mała, niereprezentatywna (najczęściej mniej niż 30 osób)	duża, reprezentatywna (najczęściej więcej niż 100 osób)
Instrument zbierania danych	scenariusz	kwestionariusz
Rodzaj pytań	otwarte	zamknięte
Rola respondenta	czynna, kreatywna	bierna, odtwórcza
Analiza danych	nieformalna, przeważnie jakościowa	formalna, przeważnie ilościowa
Sposób wnioskowania	brak wnioskowania statystycznego	wnioskowanie statystyczne
Koszty badań	relatywnie niskie	wysokie
Czas realizacji badania	krótki	długi

Metody badawcze jakościowe - IDI

IDI (*Individual In-depth Interview*) – wywiad pogłębiony polega na bezpośredniej rozmowie badacza (moderatora) z pojedynczym respondentem.

Badanie IDI ma na celu pogłębienie wiedzy o badanym zjawisku; pozwala m.in. na dotarcie do emocjonalnych i motywacyjnych wzorów zachowań nabywców.

Metody badawcze jakościowe - Focus Group

Zogniskowany wywiad grupowy (*Focus Group Interview*) - metoda badawcza wykorzystywana w badaniach jakościowych.

Dyskusja w ramach zogniskowanego wywiadu grupowego jest prowadzona przez moderatora. W badaniu bierze udział niewielka ilość osób - zwykle od 6 do 10 uczestników.

Badania jakościowe (cechy)

- zwykle prowadzone na niewielką skalę i stosowane do testowania hipotez
- bardziej liczy się to, że dane stwierdzenie zostało wypowiedziane niż to, ile razy się pojawiło
- poznanie głęboko ukrytych motywacji badanej grupy (w tym grupy docelowej)
- umożliwiają uzyskanie wiedzy o (emocjonalnych) progach wrażliwości, barierach, postawach, ocenach, pragnieniach i potrzebach badanej grupy

Źródło: T. Czuba, 2018.

Przykładowe pytania otwarte - wywiad z osobą nieposiadającą grupowego ubezpieczenia na życie

P3. Jakich zdarzeń losowych obawia się Pana/i najbardziej?

- 1 .....
- 2 .....
- 3 .....
- 4 .....
- 5 .....

P5. Jaką sumę ubezpieczenia uważa Pana/i za minimalną, zadawalającą, dającą pełne zabezpieczenie rodziny? Proszę określić w tys. zł

Suma minimalna (przy której opłaca się w ogóle skorzystać z ubezpieczenia na życie) ..... tys. zł
Suma zadawalająca (dająca już większe poczucie bezpieczeństwa) ..... tys. zł
Suma dająca pełne zabezpieczenie Pana/i rodziny ..... tys. zł

P12. Jaka jest Pana/i opinia o grupowych ubezpieczeniach na życie?

- Pozytywna (dlaczego?) .....
- .....
- .....
- .....
- Negatywna (dlaczego?) .....
- .....
- .....
- .....

Przykładowe odpowiedzi na pytania otwarte - wywiad z osobą nieposiadającą grupowego ubezpieczenia na życie

Tabela 19

Najważniejsze ryzyka w życiu osobistym (wskazania na 1. miejscu) (n=267)

Ryzyka *	Liczba Odpowiedzi	% odpowiedzi (n=267)
śmierć	93	34,9%
choroba	44	16,5%
wypadek	32	11,9%
ciężka choroba	15	5,6%
wypadek samochodowy	14	5,2%
utrata pracy	9	3,4%
nieszczęśliwy wypadek	8	3,0%
śmierć członka rodziny	3	1,1%
utrata zdrowia	3	1,1%
śmiertelna choroba	3	1,1%
śmierć bliskich	3	1,1%
ciężka choroba, nieuleczalna	3	1,1%
choroba najbliższych	2	0,7%
choroba własna i bliskich	2	0,7%
kalectwo	2	0,7%
kradzież	2	0,7%
problemy rodzinne	2	0,7%
pobicie	2	0,7%
poważna choroba (własna i rodziny)	2	0,7%
śmierć współmałżonka	2	0,7%

Przykładowe odpowiedzi na pytania otwarte - wywiad z osobą nieposiadającą grupowego ubezpieczenia na życie

Tabela 25
Opinie na temat sumy ubezpieczenia (w tys. zł)

Opinia	Mediana (w tys. zł)	Średnia (w tys. zł)
<i>suma minimalna, przy której opłaca się w ogóle skorzystać z grupowego ubezpieczenia na życie</i>	20	35,43
<i>suma ubezpieczenia dająca już większe poczucie bezpieczeństwa</i>	40	78,15
<i>suma ubezpieczenia dająca pełne zabezpieczenie rodziny</i>	80	158,70

Przykładowe odpowiedzi na pytania otwarte - wywiad z osobą nieposiadającą grupowego ubezpieczenia na życie

Poniżej cytujemy wypowiedzi osób, które wypowiadały się **negatywnie** o grupowych ubezpieczeniach na życie:

Po 6 wypowiedzi:

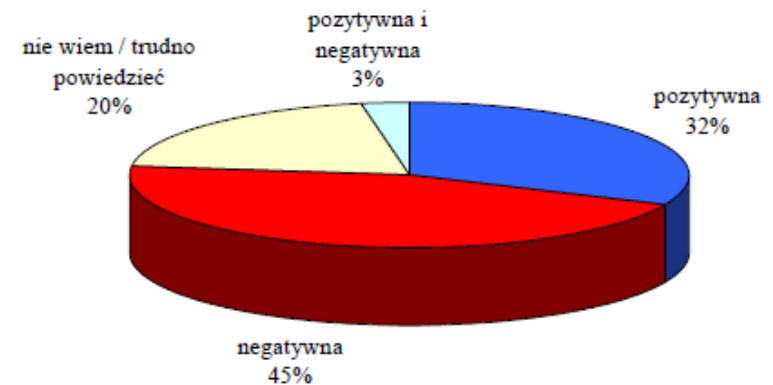
*szkoda pieniędzy
wolę indywidualnie*

4 wypowiedzi:

nie stać mnie

Po 2 wypowiedzi:

*procent odszkodowania nie jest adekwatny do pobieranych składek
biorą pieniądze i nie wiadomo, co się z nim dzieje, zarabiają i nic nie dają
być może większe problemy z wypłatą ewentualnego odszkodowania
człowiek płaci i nie wie, czy coś z tego kiedykolwiek dostanie
duże składki
lepsze są indywidualne
małe zabezpieczenie
moja firma nie posiada ubezpieczenia
mój mąż korzystał z takiego ubezpieczenia; jak zmarł nagle, były tylko same problemy
nic nie dają
nie wiadomo, czy to działa w ogóle
niskie sumy ubezpieczenia
posiadam mało informacji, suma ubezpieczenia i zabezpieczenia jest zbyt mała
powinno być dostępne dla wszystkich z niższymi składkami
strata pieniędzy
szkoda na to pieniędzy
szkoda pieniędzy, to nic nie daje
to jest tylko zdzieranie pieniędzy
tylko zdzierają pieniądze, a nic nie dają
uważam to za przeżytek, wystarczy ubezpieczenie indywidualne
w moim wieku jest to nieopłacalne
wysoka składka, za mała suma ubezpieczenia*

Opinia o grupowych ubezpieczeniach na życie (oferowanych pracownikom firmy) (n=300)

Zakres badania (1)

Wzorce zakupowe

Mechanizmy decyzyjne
/kryteria wyboru, oczekiwane korzyści/

Preferowane produkty / usługi
/wg różnych cech, typów, rodzajów/

Akceptowane ceny
/ceny płacone, bariery cenowe, reakcja na obniżki/

Miejsce / sposób zakupu

Zakres badania (2)

Znajomość marek

Zapamiętane reklamy

Wykorzystywane media tradycyjne i społecznościowe

Wizerunek marek / producentów

Reakcja na promocję

Zakres badania (3)

Jakie cechy Pana/i zdaniem decydują o jakości danego PRODUKTU?

Satysfakcja

Lojalność wobec marek / dostawców

Styl życia, podejście do nowości

Charakterystyka nabywców

Pytania w badaniach jakościowych (1)

Czy w ostatnich 12 miesiącach kupował/a Pan/i dany PRODUKT?

Jaką markę PRODUKTU Pan/i wybrał/a przy ostatnim zakupie?

Jaki rodzaj / typ PRODUKTU Pan/i wybrała przy ostatnim zakupie?

Jakimi kryteriami kierował/a się Pan/i przy zakupie danego PRODUKTU?

Jakich korzyści oczekuje Pan/i przy zakupie danego PRODUKTU?

Jakie elementy / atrybuty Pana/i zdaniem decydują o jakości danego PRODUKTU?

Ile zapłacił/a Pan/i za dany PRODUKT przy ostatnim zakupie?

Jaką cenę w danej kategorii produktowej uważa Pan/i za zbyt wysoką?

W jakim miejscu (w jaki sposób) kupił Pan/i dany PRODUKT?

Pytania w badaniach jakości (2)

Jakie marki w danej kategorii PRODUKTOWEJ są Panu/i znane?

1..... 2..... 3..... 4..... 5.....

Czy w ostatnich 12 miesiącach zauważył/a Pan/i reklamę jakiejś marki z danej kategorii PRODUKTOWEJ?

Nie,

Tak, reklamę jakich marek Pan/i zauważył/a?

Z jakich mediów Pan/i korzysta/a w ostatnim tygodniu?

TV, jakie stacje najczęściej Pan/i oglądał/a?

Radio, jakich rozgłośni najczęściej Pan/i słuchał/a?

Gazety / czasopisma, jakie tytuły Pan/i najczęściej czytał?

Internet, z jakich stron najczęściej Pan/i korzystał/a?

Którą markę uważa Pan/i za lidera w danej kategorii PRODUKTOWEJ?

Pytania w badaniach jakości (3)

Jakie cechy Pana/i zdaniem decydują o jakości danego PRODUKTU?

Jak by Pan/i ocenił stopień zadowolenia z ostatnio kupionego produktu?
Proszę ocenić w skali 0 – 100%. gdzie 100% oznacza pełną satysfakcję z produktu

Jeżeli ocenił/a Pan/i poziom zadowolenia na mniej niż 100%, to do czego ma Pan/i zastrzeżenia?

Czy w ostatnich 12 miesiącach zmienił/a Pan/i markę najczęściej kupowanego produktu?

Nie,

Tak, na jaki produkt?

Co zdecydowało o zmianie ulubionej marki produktu?

Na ile prawdopodobne jest, że polecił/a/by Pan/i kupiony ostatnio PRODUKT, komuś z rodziny bądź znajomym?

Proszę podać liczbę na skali od 0 do 10, na której 0 oznacza, że na pewno nie polecił/a/by Pan/i tego produktu, a 10 oznacza, że z całą pewnością polecił/a/by Pan/i ten produkt.

Ocena: .....pkt.

Pytania w badaniach jakości (4)

Czy z zakupem danego PRODUKTU są związane emocje?

Czy PRODUKT wyraża Pana/i osobowość / cechy indywidualne?

Jak ocenia Pan/i swoją wiedzę na temat danej kategorii PRODUKTOWEJ?

Jakie jest Pana/i nastawienie do nowości w danej kategorii PRODUKTOWEJ?

Jak by Pan/i opisał/a swój sposób spędzania czasu wolnego?

Jaki wpływ na Pan/i zakupy w danej kategorii PRODUKTOWEJ mają inne osoby (znajomi, rodzina, znane osoby z internetu /bloggerzy, klubowicze, uczestnicy forów itp./, celebryci)?

Informacje statystyczne

Płeć

1. Mężczyzna
2. Kobieta

Wiek

1. do 25 lat
2. 26 do 35 lat
3. 36 do 45 lat
4. powyżej 44 lat

W którym z poniższych przedziałów zawiera się Pan/a/i przeciętny miesięczny dochód netto?

1. do 1 000 zł
2. od 1 001 do 2 000 zł
3. od 2 001 do 3 000 zł
4. od 3 001 do 4 000 zł
5. powyżej 4 000 zł
6. odmowa odpowiedzi